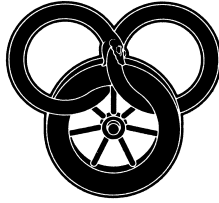

Proloog

Kenmerken

Mandarbs hoeven sloegen een vertrouwd ritme op de gebroken grond terwijl Lan Mandragoran zijn dood tegemoet reed. De droge lucht raspte door Lans keel en de aarde was wit bestoft met zoutkristallen die uit de grond omhoog waren gekomen. Ver in het noorden doemden rode rotsformaties op, bekleet met de ziekte. Sporen van de Verwording, als een kruipend, donker korstmos.

Hij reed verder naar het oosten, parallel aan de Verwording. Dit was nog steeds Saldea, waar zijn vrouw hem had achtergelaten. Ze had beloofd hem naar de Grenslanden te brengen, maar dit was wel de uiterste rand ervan. Deze weg strekte zich al heel lange tijd voor hem uit. Twintig jaar geleden had hij zich ervan afgewend en beloofd Moiraine te volgen, maar hij had altijd geweten dat hij zou terugkeren. Dit was wat het betekende om de naam van zijn vader, het zwaard aan zijn middel en de hadori om zijn hoofd te dragen.

Dit rotsachtige gedeelte van noordelijk Saldea stond bekend als de Proskavlakte. Het was een grimmige plek; er groeide geen enkele plant. Er stond een noordenwind die een smerige stank meedroeg, als van een diep, broeierig moeras vol opgezwollen lijken. De hemel boven hem was een donkere, dreigende storm.

Die vrouw toch, dacht Lan hoofdschuddend. Wat had Nynaeve snel leren praten en denken als een Aes Sedai. Het deerde hem niet zozeer dat hij zijn dood tegemoet reed, maar te weten hoe ze voor hem vreesde... dat deed pijn. Heel erg.

Hij had al dagen geen andere mensen gezien. In het zuiden stonden de forten van de Saldeanen, maar hier droeg het land de littekens van kartelige ravijnen die het Trolloks lastig maakten; zij vielen liever in de buurt van Maradon aan.

Dat was echter nog geen reden om op zijn gemak te zijn. Je moest je nooit op je gemak voelen, zo dicht bij de Verwording. Hij merkte een heuvel op; dat zou een goede plek zijn voor een verkennerpost. Hij hield er een oogje op om zeker te weten dat daar niets bewoog. Een laagte in het landschap omzeilde hij, gewoon voor het geval dat daar een hinderlaag was, en hij hield zijn hand op zijn boog. Zodra hij wat verder naar het oosten was, zou hij Saldea ingaan en Kandor doorkruisen over de goede wegen daar. En daarna...

Er rolde wat grind van een nabijgelegen helling.

Lan schoof behoedzaam een pijl uit de koker die hij aan Mandarbs zadel had gebonden. Waar was dat geluid vandaan gekomen? Van rechts, stelde hij vast. Ten zuiden van hem. De heuvel daar; er naderde iemand vanaf de andere kant.

Lan hield Mandarb niet in. Als zijn hoefslagen veranderden, zou dat die ander waarschuwen. Hij hief geruisloos zijn boog, zich bewust van het zweet in zijn hertenleren handschoenen. Hij zette de pijl aan, trok zachtjes, tilde hem naar zijn wang en ademde de geur ervan in: ganzenveren en hars.

Een gestalte kwam om de zuidkant van de helling gelopen. De man verstijfde, maar een oud pakpaard met ruige manen haalde hem in en liep door. Het stopte pas toen het touw om zijn nek strak ging staan.

De man droeg een zandkleurig hemd met veters en een stoffige broek. Hij had een zwaard aan zijn middel en zijn armen waren indrukwekkend gespierd, maar hij zag er niet dreigend uit. Eigenlijk had hij vaag iets bekend.

‘Heer Mandragoran!’ riep de man. Hij kwam haastig naderbij en trok zijn paard mee. ‘Eindelijk heb ik u gevonden. Ik nam al aan dat u over de Kremerweg zou reizen!’

Lan liet zijn boog zakken en hield Mandarb in. ‘Ken ik jou?’

‘Ik heb proviand meegebracht, heer!’ De man had zwart haar en een gebruikte huid. Waarschijnlijk een Grenslander. Hij bleef gretig doorlopen en rukte met zijn dikke vingers aan het touw van het overbelaste pakpaard. ‘Ik nam aan dat u niet voldoende voedsel zou hebben. Ik heb tenten bij me – vier stuks, voor de zekerheid – en ook water. Voer voor de paarden, en...’

‘Wie ben jij?’ blafte Lan. ‘En hoe weet je wie ik ben?’

De man bleef ogenblikkelijk staan. ‘Ik ben Bulen, heer. Uit Kandor?’ Uit Kandor... Lan herinnerde zich een slungelige boodschappenjongen. Verrast merkte hij de gelijkenis op. ‘Bulen? Dat is twintig jaar geleden, man!’

‘Ik weet het, heer Mandragoran. Maar toen in het paleis het nieuws werd verspreid dat de Gouden Kraanvogel was geheven, wist ik wat ik moest doen. Ik heb goed met het zwaard leren omgaan, heer. Ik wil met u meerijden en...’

‘Heeft het nieuws over mijn tocht zich naar *Aesdaishar* verspreid?’ ‘Ja, heer. El’Nynaeve kwam naar ons toe, begrijpt u. Ze vertelde ons wat u had gedaan. Er verzamelen zich nog anderen, maar ik ben als eerste vertrokken. Ik wist dat u spullen nodig zou hebben.’

Het Licht verzenge die vrouw, dacht Lan. En ze had hem laten zwéren dat hij iedereen zou toelaten die met hem mee wilde rijden! Nou, als zij spelletjes kon spelen met de waarheid, dan kon hij dat ook. Lan had gezegd dat hij iedereen zou toelaten die met hem mee wilde rijden. Deze man was niet te paard, en dus kon Lan hem wegsturen. Een kinderachtig verschil, maar twintig jaar met de Aes Sedai hadden hem een paar dingen geleerd over hoe je op je woorden moest passen.

‘Ga terug naar Aesdaishar,’ zei Lan. ‘Zeg maar dat mijn vrouw zich vergist heeft, en dat ik de Gouden Kraanvogel níet heb geheven.’

‘Maar...’

‘Ik heb je niet nodig, jongen. Vort.’ Lan spoorde Mandarb aan door te lopen en reed langs de man die op de weg stond. Even dacht Lan dat zijn bevel zou worden gehoorzaamd, hoewel het omzeilen van zijn belofte zijn geweten wel een beetje stak.

‘Mijn vader was Malkieri,’ zei Bulen, die was blijven staan.

Lan reed door.

‘Hij overleed toen ik vijf was,’ riep Bulen hem na. ‘Hij was getrouwd met een Kandoraanse vrouw. Ze vielen allebei ten prooi aan bandieten. Ik herinner me niet veel van hen. Alleen maar iets wat mijn vader me een keer vertelde: dat we op een dag voor de Gouden Kraanvogel zouden strijden. Het enige wat ik nog van hem heb, is dit.’

Lan kon zichzelf er niet van weerhouden te kijken terwijl Mandarb doorliep. Bulen stak een smal reepje leer omhoog: de hadori, de hoofdband van een Malkieri die had gezworen tegen de Schaduw te strijden.

‘Ik zou graag de hadori van mijn vader dragen,’ riep Bulen met luidere stem, ‘maar ik heb niemand die ik om toestemming kan vragen. Dat is toch het gebruik? Iemand moet me het recht schenken om hem

te dragen. Nou, ik zou al mijn dagen tegen de Schaduw willen vechten.’ Hij keek naar de hadori, toen weer omhoog, en riep: ‘Ik wil tegenstand bieden aan de duisternis, al’Lan Mandragoran! Wilt u me dat verbieden?’

‘Ga naar de Herrezen Draak,’ riep Lan hem toe. ‘Of naar het leger van je koningin. Bij allebei zul je welkom zijn.’

‘En u? Wilt u helemaal naar de Zeven Torens rijden zonder proviand?’

‘Ik vind onderweg wel wat te eten.’

‘Vergeef me, heer, maar hebt u het land de laatste tijd wel eens goed bekeken? De Verwording kruipt almaar verder naar het zuiden. Er groeit niets, zelfs niet in voorheen vruchtbare grond. Er is weinig wild.’

Lan aarzelde. Hij hield Mandarb in.

‘Al die jaren geleden,’ riep Bulen, terwijl hij met zijn pakpaard op sleeptouw achter Lan aan kwam, ‘wist ik nauwelijks wie u was, hoewel ik weet dat u iemand van ons volk hebt verloren die u dierbaar was. Ik heb mezelf jarenlang vervloekt omdat ik u niet beter had gediend. Ik bezwoer mezelf dat ik op een dag aan uw zijde zou staan.’ Hij liep naar Lan toe. ‘Ik vraag het u omdat ik geen vader heb. Mag ik de hadori dragen en aan uw zijde strijden, al’Lan Mandragoran? Mijn koning?’

Lan ademde langzaam uit om zijn gevoelens te bedaren. Nynaeve, als ik je de volgende keer zie... dacht hij. Maar hij zou haar niet meer zien. Daar probeerde hij maar niet bij stil te staan.

Hij had een belofte gedaan. Aes Sedai wurmden zich onder hun beloften uit, maar gaf dat hem hetzelfde recht? Nee. Een man werd gevormd door zijn eer. Hij kon Bulen niet weigeren.

‘We rijden naamloos,’ zei Lan. ‘Níét onder de Gouden Kraanvogel. En je vertelt niemand wie ik ben.’

‘Ja, heer,’ antwoordde Bulen.

‘Draag die hadori dan met trots,’ besloot Lan. ‘Te weinig mensen houden zich aan de oude gebruiken. En ja, je mag je bij me aansluiten.’

Lan spoorde Mandarb weer aan, en Bulen volgde te voet. Eén werd twee.

Perijn sloeg met zijn hamer op het roodverhitte stuk ijzer. Vonken vlogen als gloeiende insecten de lucht in. Het zweet parelde op zijn gezicht.

Sommige mensen vonden het gekletter van metaal op metaal een naar

geluid. Perijn niet. Het was een geruststellend geluid. Hij tilde zijn hamer op en liet hem met een klap weer neerkomen.

Vonken. Vliegende scherfjes licht die van zijn leren vest en schort afstuiterden. Met elke klap zoemden de wanden van de werkplaats – gemaakt van stevig lederbladhout – mee, reagerend op het gegalm van metaal op metaal. Hij droomde, hoewel hij zich niet in de wolfdroom bevond. Hij wist dat, al wist hij niet hóé hij het wist.

De ramen waren donker; het enige licht kwam van het dieprode vuur dat rechts van hem brandde. Twee staven ijzer lagen in de kolen, wachtend op hun beurt op het aambeeld. Perijn liet de hamer nog eens neerkomen.

Dit was vrede. Dit was *thuis*.

Hij maakte iets belangrijks. Iets heel belangrijks. Het was een onderdeel van iets groters. De eerste stap als je iets wilde scheppen, was het begrijpen van de onderdelen ervan. Meester Lohan had Perijn dat geleerd op zijn eerste dag in de smidse. Je kon geen spade maken als je niet begreep hoe de steel aan het blad vastzat. Je kon geen scharnier maken als je niet wist hoe de twee vlakke bladen om de middelste pen heen bewogen. Je kon niet eens een spijker maken zonder te weten uit welke delen hij moest bestaan: kop, schacht, punt.

Begrijp de onderdelen, Perijn.

Er lag een wolf in de hoek van de kamer. Hij was groot en grauw, met een vacht in de kleur van lichtgrijze riviersteen en met de littekens van een leven van strijd en jagen. De wolf legde zijn kop op zijn poten en keek naar Perijn. Dat was heel gewoon. Natuúrlijk lag er een wolf in de hoek. Waarom niet? Het was Springer.

Perijn werkte door, genietend van de diepe, gloeiende warmte van de oven, het zweet dat over zijn armen omlaag liep, de geur van het vuur. Hij vormde het stuk ijzer, met één klap bij elke tweede hartslag. Het metaal koelde geen ogenblik af, maar behield zijn plooibare, rood-gele kleur.

Wat ben ik aan het maken? Met een tang pakte Perijn het stuk ijzer op. De lucht eromheen trilde.

Tonk, tonk, tonk, zei Springer in zijn gedachten, communicerend met beelden en geuren. *Als een welp die naar vlinders springt.*

Springer zag het nut niet in van het vervormen van metaal, en hij vond het grappig dat mensen dergelijke dingen deden. Voor een wolf was een ding gewoon wat het was. Waarom zou je zoveel moeite doen om het in iets anders te veranderen?

Perijn legde het stuk ijzer opzij. Het koelde onmiddellijk af, vervaagde van geel en oranje naar dieprood en uiteindelijk matzwart. Hij

had het tot een misvormde klomp geslagen, ongeveer zo groot als twee vuisten. Meester Lohan zou zich schamen als hij zulk slordig werk zag. Perijn moest snel ontdekken wat hij aan het maken was, voordat zijn meester terugkeerde.

Nee. Dat klopte niet. Het droombeeld trilde en de muren werden wazig.

Ik ben geen leerling. Perijn hief zijn hand, gestoken in een dikke handschoen, naar zijn hoofd. Ik ben niet meer in Tweewater. Ik ben een man, een getrouwd man.

Hij greep de vormeloze klont ijzer met zijn tang beet en legde hem op het aambeeld, waar hij meteen weer heet opgloeide. Het klopt allemaal nog steeds niet. Perijn liet zijn hamer neerkomen. Het zou nu allemaal beter moeten zijn! Maar dat is het niet. Het lijkt op een of andere manier erger.

Hij bleef slaan. Hij vond de geruchten die de mannen in het kamp over hem fluisterden verschrikkelijk. Perijn was ziek geweest, en Berelain had voor hem gezorgd. Punt uit. Maar toch bleven ze roddelen.

Hij liet de hamer steeds opnieuw neerkomen. Vonken vlogen de lucht in als waterdruppels, veel te veel om van één stuk ijzer te komen. Hij gaf nog een laatste klap en ademde diep in en uit.

De klomp was niet veranderd. Perijn gromde en greep de tang om hem opzij te leggen en een nieuw stuk ijzer uit de kolen te pakken. Hij móést dit werkstuk afmaken. Het was ontzettend belangrijk. Maar wat was hij toch aan het maken?

Hij begon weer te hameren. Ik moet tijd doorbrengen met Faile, dacht hij, om dingen uit te zoeken, de onbehaaglijkheid tussen ons weg te nemen. Maar er is geen tijd! Die door het Licht verblinde dwazen om hem heen konden niet voor zichzelf zorgen. Niemand in Tweewater had ooit eerder behoefte gehad aan een regent.

Hij werkte een tijdje en hield toen het tweede brok ijzer omhoog. Het koelde af en veranderde in een misvormd, plat deel dat ongeveer zo lang was als zijn onderarm. Alweer een slordig werkstuk. Hij legde het opzij.

Als je ongelukkig bent, zei Springer, neem dan je vrouwtje mee en vertrek. Als jij het roedel niet wilt leiden, doet een ander het wel. De gedachten van de wolf kwamen naar hem toe in beelden van Springer, rennend over open akkers terwijl graansprietten langs zijn snuit streken. Een heldere hemel, een koele bries, de opwindende spanning van het avontuur. De geuren van pas gevallen regen, van wilde weiden.

Perijn stak zijn tang in de kolen om de laatste ijzeren staaf te pakken. Die gloeide dreigend geel op. ‘Ik kan niet vertrekken.’ Hij hield de staaf omhoog naar de wolf. ‘Dat zou betekenen dat ik eraan toegeef dat ik een wolf ben. Het zou betekenen dat ik mezelf verlies. Dat wil ik niet.’

Hij hield het bijna gesmolten ijzer tussen hen in en Springer keek ernaar, waardoor gele lichtpuntjes in de ogen van de wolf weerspiegelden. Deze droom was heel vreemd. In het verleden hadden Perijns gewone dromen altijd losgestaan van de wolfsdroom. Wat betekende deze vermenging?

Perijn was bang. Hij had een onzekere wapenstilstand gesloten met de wolf binnen in hem. Het was gevaarlijk om te hecht te worden met de wolven, maar dat had hem er niet van weerhouden zich tot hen te wenden toen hij Faile zocht. Alles voor Faile. Bij die zoektocht was Perijn bijna gek geworden, en hij had zelfs geprobeerd Springer te doden.

Perijn had zichzelf lang niet zozeer in de hand als hij dacht. De wolf binnen in hem kon nog altijd overheersen.

Springer geeuwde en liet zijn tong uit zijn bek hangen. Hij rook naar zoet vermaak.

‘Dit is niet grappig.’ Perijn legde de laatste staaf opzij zonder eraan te werken. Het ijzer koelde af en nam de vorm van een smalle rechthoek aan, een beetje als het begin van een scharnier.

Moelijkheden zijn niet grappig, Jonge Stier, beaamde Springer. Maar jij klimt heen en weer over dezelfde muur. Kom. Laten we rennen.

Wolven leefden in het ogenblik. Hoewel ze zich het verleden herinnerden en een merkwaardig voorgevoel over de toekomst schenen te hebben, maakten ze zich over geen van beide druk. Niet zoals mensen dat deden. Wolven renden vrij achter de wind aan. Als Perijn zich bij hen aansloot, kon hij zijn pijn, verdriet en frustratie negeren. Vrij zijn...

Maar die vrijheid zou hem te veel kosten. Hij zou Faile verliezen, zou zijn eigen ik verliezen. Hij wilde geen wolf zijn. Hij wilde mens zijn. ‘Kan ik iets doen om terug te draaien wat er met me is gebeurd?’ *Terugdraaien?* Springer hield zijn kop scheef. Omkeren was geen gebruik bij wolven.

‘Kan ik...’ Perijn had moeite het uit te leggen. ‘Kan ik zo ver rennen dat de wolven me niet meer kunnen horen?’

Springer leek verward. Nee, ‘verward’ dekte niet de lading van de bedroefde gedachten die van Springer af kwamen: leegte, de geur van rottend vlees, wolven jankend van pijn. Van hen afgesneden zijn was

niet iets wat Springer zich kon voorstellen.

Perijns geest werd wazig. Waarom was hij opgehouden met smeden? Hij moest zijn werk afmaken. Meester Lohan zou teleurgesteld zijn! Die klonten waren verschrikkelijk. Hij zou ze moeten verstoppen. Iets anders maken, laten zien dat hij het wél kon. Hij kon wél smeden. Of niet soms?

Hij hoorde een sissend geluid naast zich. Perijn draaide zich om en zag met verbazing dat een van de blusvaten naast het vuur stond te koken. Natuurlijk, dacht hij. De eerste stukken die ik had gemaakt. Die had ik daar in gegoooid.

Plotseling ongerust greep Perijn zijn tang en reikte in het kolkende water, waarbij stoom rondom zijn gezicht opsteeg. Hij voelde iets op de bodem en haalde het met zijn tang naar boven: een brok witte metaal.

De gloed vervaagde. De brok bleek een klein stalen beeldje in de vorm van een lange, magere man met een zwaard op zijn rug. Elke lijn in de gestalte was duidelijk afgetekend, het kant aan zijn hemd, de leren banden om het gevest van het zwaardje. Maar het gezicht was vervormd, en de mond stond open in een verwrongen schreeuw. Aram, dacht Perijn. Hij heette Aram.

Dít kon Perijn niet aan meester Lohan laten zien! Waarom had hij zoiets gemaakt?

De mond van het beeldje ging verder open en schreeuwde geluidloos. Perijn slaakte een kreet, liet het uit zijn tang vallen en sprong achteruit. Het beeldje viel op de houten vloer en brak in stukken.

Waarom denk je zo vaak aan hem? Springer geeuwde een wolvengeeuw met wijd opengesperde kaken en liet zijn tong krullen. *Het is heel gewoon dat een jonge welp de roedelleider uitdaagt. Hij was dom, en jij hebt hem verslagen.*

‘Nee,’ fluisterde Perijn. ‘Bij mensen is dat niet gewoon. Niet bij vrienden.’

De muur van de smidse smolt plotseling weg en veranderde in rook. Het voelde als een heel natuurlijke gebeurtenis. Buiten zag Perijn een straat met daglicht. Een stad met winkels, waarvan de ruiten gebroken waren.

‘Malden,’ zei hij.

Een rokerige, doorschijnende beeltenis van hem stond buiten. De gestalte droeg geen jas; zijn blote armen waren ontzettend gespierd. Hij droeg zijn baard kort, maar dat gaf hem een ouder aanzien, meer gedreven. Zag Perijn er echt zó indrukwekkend uit? Een gedrongen kleerkast van een kerel met gouden ogen die leken te gloeien en een

glanzende, halvemaanvormige bijl zo groot als een mannenhoofd in zijn hand.

Er klopte iets niet aan die bijl. Perijn stapte de smidse uit en liep door de schaduwversie van zichzelf heen. Toen hij dat deed, wérd hij die beeltenis. De bijl lag zwaar in zijn hand, terwijl zijn werkkleding verdween en werd vervangen door een strijduitrusting.

Hij begon te rennen. Ja, dit wás Malden. Er waren Aiel op straat. Hij had deze strijd meegemaakt, hoewel hij deze keer veel kalmer was. Voorheen was hij geheel opgegaan in de spanning van de gevechten en de zoektocht naar Faile. Hij bleef op straat staan. ‘Dit klopt niet. Ik heb mijn hamer meegenomen naar Malden. De bijl had ik weggegooid.’

Een hoorn of een hoef, Jonge Stier. Maakt het uit welke je voor de jacht gebruikt? Springer zat op de door de zon verlichte straat naast hem.

‘Ja, dat maakt uit. Voor mij wel.’

En toch gebruik je ze op dezelfde manier.

Er verschenen twee Shaïdo Aiel om een hoek. Ze keken naar iets aan de linkerkant, iets wat Perijn niet kon zien. Hij rende naar hen toe om aan te vallen.

Hij hakte door de kin van de ene man en zwaaide de punt van de bijl vervolgens door in de borstkas van de andere. Het was een ruwe, verschrikkelijke aanval, en alle drie eindigden ze op de grond. Er waren enkele steken met de bijlpunt nodig om de tweede Shaïdo te doden.

Perijn stond op. Hij herinnerde zich dat hij die twee Aiel had gedood, hoewel hij dat met hamer en mes had gedaan. Hij betreurde hun dood niet. Soms moest je vechten, en dat was dat. De dood was erg, maar dat betekende nog niet dat hij niet noodzakelijk was. In feite was het heerlijk geweest om tegen de Aiel te strijden. Hij had zich gevoeld als een wolf op jacht.

Als Perijn vocht, werd hij bijna iemand anders. En dat was gevaarlijk. Hij keek beschuldigend naar Springer, die rustig op een straathoek zat. ‘Waarom laat je me dit dromen?’

Láten? vroeg Springer. Dit is niet mijn droom, Jonge Stier. Zie je mijn kaken om je nek? Dwing ik je om dit te denken?

Perijns bijl was besmeurd met bloed. Hij wist wat er nu zou komen. Hij draaide zich om. Achter hem naderde Aram, met een moorddadige blik in zijn ogen. Het gezicht van de voormalige Ketellapper zat onder het bloed; het droop van zijn kin en maakte vlekken op zijn roodgestreepte jas.

Aram liet zijn zwaard op Perijns nek af zwaaien, en het staal siste door de lucht.

Perijn stapte achteruit. Hij weigerde opnieuw tegen die jongen te vechten.

De schimmige versie van zichzelf splitste zich af en liet de echte Perijn in zijn smidskleding staan. De schim wisselde slagen uit met Aram. *De Profeet heeft het me uitgelegd... Je bent Schaduwgebroed... Ik moet vrouwe Faile van jou redden...*

De schimmige Perijn veranderde ineens in een wolf. De wolf, met een vacht bijna zo donker als die van een Schaduwbroeder, sprong naar voren en rukte Arams strottenhoofd eruit.

‘Nee! Zo is het niet gebeurd!’

Het is een droom, zei Springer.

‘Maar ik heb hem niet gedood,’ wierp Perijn tegen. ‘Een paar Aiel schoten pijlen in hem net voordat...’

Net voordat Aram Perijn zou hebben gedood.

De hoorn, de hoef of de tand, zei Springer, die zich omdraaide en rustig naar een gebouw liep. De muur ervan verdween en onthulde de smidse van meester Lohan. *Maakt het uit? De doden zijn dood. Tweepoters komen hier niet, of meestal niet, als ze doodgaan. Ik weet niet waar zij heen gaan.*

Perijn keek naar Arams lichaam. ‘Ik had die dwaas zijn zwaard moeten afpakken zodra hij het oppakte. Ik had hem terug moeten sturen naar zijn familie.’

Verdient een welp zijn slagstanden niet? vroeg Springer oprecht verbaasd. *Waarom zou je die uittrekken?*

‘Dat is iets van mensen,’ zei Perijn.

Dingen van tweepoters, van mensen. Bij jou is het altijd iets van mensen. Hoe zit het met dingen van wolven?

‘Ik ben geen wolf.’

Springer ging de smidse binnen. Perijn volgde met tegenzin. Het vat kookte nog steeds. De muur keerde terug, en Perijn droeg weer zijn leren vest en schort en hield zijn tang vast.

Hij stapte naar het vat toe en trok er nog een beeldje uit. Het had de vorm van Ted Alcaar. Terwijl het afkoelde, zag Perijn dat het gezicht niet vervormd was zoals dat van Aram, hoewel de onderste helft van het beeldje nog een vormeloos brok metaal was. Het beeldje bleef licht rossig gloeien toen Perijn het op de grond had gezet. Hij stak zijn tang opnieuw in het water en haalde er een beeldje uit van Jori Kongar, en vervolgens een van Azi Altone.

Perijn stapte steeds weer naar het borrelende vat en viste er het ene

beeldje na het andere uit. Zoals dat in dromen gaat, leek het een kort ogenblik en tegelijkertijd wel uren te duren om ze allemaal te pakken. Toen hij klaar was, stonden er honderden beeldjes op de grond. Ze keken naar hem. Elk stalen figuurtje lichtte op alsof er een vuurtje vanbinnen brandde, alsof ze wachtten op de smidshamer.

Maar dit soort beeldjes zou je niet smeden; die zou je gieten. ‘Wat betekent dit?’ Perijn ging op een kruk zitten.

Wat het betekent? Springer opende zijn bek in een wolvenlach. *Het betekent dat er vele kleine mannetjes op de grond staan, en je kunt ze geen van alle eten. Jouw soort is veel te gek op stenen en wat daar in zit.*

De beeldjes leken hem te beschuldigen. Rondom lagen de gebroken resten van Aram. Die stukken leken groter te worden. De verbrijzelde handen begonnen te bewegen, over de grond te klauwen. De scherpen werden allemaal handjes, klimmend naar Perijn, reikend naar hem. Perijn slaakte een kreet en sprong overeind. Hij hoorde gelach in de verte, dichterbij komend en galmend, waardoor het hele gebouw beefde. Springer sprong op en dreunde tegen hem aan.

En toen...

Perijn schrok wakker. Hij was terug in zijn tent, op de akker waar ze nu al een paar dagen kampeerden. Ze waren de week ervoor op een bel van kwaad gestuit, waarbij overal in het kamp vurig rode, glibberige slangen uit de grond waren gekronkeld. Enkele honderden mensen waren ziek geworden van de slangenbeten; de Heling van de Aes Sedai had de meesten van hen in leven gehouden, maar hen niet geheel genezen.

Naast Perijn lag Faile vredig te slapen. Buiten klopte een van zijn mannen tegen een paal om de tijd aan te geven. Drie keer. Het duurde nog uren voordat het licht werd.

Perijns hart bonsde een beetje, en hij drukte zijn hand tegen zijn blote borst. Hij verwachtte half dat er een leger van metalen handjes onder zijn slaaprol uit zou kruipen.

Uiteindelijk dwong hij zijn ogen te sluiten en probeerde zich te ontspannen. Deze keer kon hij de slaap maar moeilijk vatten.

Graendal nipte van haar wijn, die glinsterde in een roemer afgezet met een zilveren web langs de randen. De roemer was getooid met bloeddruppels, die in een ringpatroon binnen het kristal waren gevangen. Voor altijd bevroren in felrode belletjes.

‘We zouden iets moeten dóén,’ zei Aran’gar, die onderuit hing in een stoel en met roofdierachtige honger naar Graendals huisdieren keek.